

Projectplan

Stimuleringsfonds

Boerenlandvogels Fryslân

2025

Een waarderingsregeling ten behoeve van bescherming van nesten en kuikens van boerenlandvogels in Fryslân

Inhoud

Inleiding	2
Algemene opzet	3
Vooraf	3
Voorwaarden.....	3
Twee sporen.....	4
Werking van het Stimuleringsfonds.....	5
Beoordelingscriteria.....	6
Jury en veldteams	7
Hoogte waarderingspremies	8
Voordrachtformulier:.....	9
Organisatie en communicatie	9
Schematische weergave:.....	10
Bijlage 1 Voorbeeld voordrachtformulier	13
Bijlage 2 Begroting Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân	16
Bijlage 3 Verkort evaluatieverslag 2024.....	17

Inleiding

In de Nota Weidevogels 2021-2030 van de Provincie Fryslân, door Provinciale Staten aangenomen in oktober 2021, is een subsidieregeling opgenomen ter bescherming van nesten en kuikens buiten beheergebieden (gebieden met een vorm van vergoeding voor weidevogelvriendelijk beheer) voor percelen met hoge dichtheden weidevogels. In 2022 is een oude regeling (vliegende euro's) hiervoor afgestoft en opengesteld. De respons hierop was bedroevend laag. Bij de evaluatie van het gebruik van de regeling in 2022 werden twee duidelijke obstakels gesignaleerd om als boer aan de regeling mee te doen. Ten eerste bleek de vergoeding per nest niet op te wegen tegen de administratielast. Ten tweede bleken veel bedrijven buiten beheergebied niet boven de drempelwaarde van vijf gruttonesten uit te komen.

Tijdens de evaluatie werd het idee geopperd om met een nieuw model te gaan werken, gedacht werd aan een fonds dat min of meer gelijk van opzet is als het Iepen Mienskipsfûns (IMF). De Provincie Fryslân heeft vervolgens de BFVW en BoerenNatuur Fryslân gevraagd met een opzet voor een andersoortige regeling te komen die beide obstakels slecht. Een kleine werkgroep bestaande uit Henk Oud en Jeroen de Vries (BoerenNatuur Fryslân), Jan Teade Kooistra (LTO) en Inge van der Zee (BFVW) is vervolgens gekomen met een projectplan voor de opzet en uitvoering van een dergelijk fonds.

In het voorjaar van 2023 is het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân voor het eerst ingezet. Al direct in dit leerjaar was de belangstelling vanuit zowel boeren als nazorgers ruim voldoende om alle middelen die het fonds beschikbaar had (destijds € 50.000,-) binnen zes weken uit te putten. In 2024 heeft de Provincie € 75.000,- beschikbaar gesteld voor het fonds, halverwege het seizoen werd dit bedrag aangevuld met een gift van een anonieme gever van € 10.000,-. Het totaal van € 85.000,- is ook in dat jaar volledig benut. Er moesten ook nog aanvragers teleurgesteld worden.

Ieder jaar wordt na afloop van het seizoen de werking van het fonds geëvalueerd. Daaruit komen dan enkele verbeterpunten naar voren. Die verbeterpunten heeft de werkgroep (inmiddels uitgebreid met Harke Heida, Charlotte de Groot (BFVW) en Meindert Talma (LTO)) meegenomen in het vernieuwde projectplan 2025 zoals dat hier voor u ligt.

Algemene opzet

Vooraf

Dit projectplan is een uitwerking van het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels dat sinds 2023 operationeel is en destijds is opgezet naar idee van het Iepen Mienskipsfûns (IMF). Het Stimuleringsfonds geeft waarderingspremies uit aan boeren die een stapje verder gaan in weidevogelbescherming dan vanuit de zorgplicht gezien strikt noodzakelijk is. Ook zal het Stimuleringsfonds een bijdrage leveren aan de bewustwording rondom de mogelijkheden voor boeren om hun bedrijfsvoering aan te passen aan de wensen van boerenlandvogels. Het uitdragen van 'good practices' en de adviesrol van het veldteam dragen hun steentje bij aan die bewustwording. Komt de voordracht nu niet in aanmerking voor de toekenning van een waarderingsspremie, dan kan dit door het in de praktijk brengen van de voorgestelde verbeteringen een volgend jaar wel het geval zijn. Deze rol van de veldteams verhoogt de bewustwording in het veld en draagt in potentie bij aan de verhogen van de kwaliteit van de boerenlandvogelbiotoop. Deze voorbeelden kunnen zo een impuls geven aan de verhoging van de biotoopkwaliteit in het gebied van niveau 1 van de 3-trapsraket die in de nota Weidevogels 2021-2030 is opgenomen.

In tegenstelling tot eerdere regelingen in de vorm van subsidies (bijvoorbeeld vliegende euro's) zal er vanuit het Stimuleringsfonds geen uitkering per nest gedaan worden. Het geheel aan maatregelen in een gebied en de resultaten daarvan voor de vogels worden door het fonds beoordeeld. De uitbetaling geschiedt vervolgens in de vorm van een waarderingsspremie, niet in de vorm van een (schade)vergoeding of compensatie. Het is tevens niet de bedoeling om vooraf inrichtingsmaatregelen te financieren. Doel is wel om de waardering die er bestaat voor agrariërs die de boerenlandvogels een warm hart toedragen niet alleen uit te spreken, maar ook te uiten via een geldbedrag in de vorm van een waarderingsspremie.

Nazorgers, collectieven en anderen kunnen een veldsituatie bij een agrariër voordragen voor een premie vanuit het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân. Aan de hand van een aantal vaste beoordelingscriteria beslist een jury, ondersteund door veldteams, vervolgens over de uitbetaling van deze zogenoemde waarderingsspremie aan de voorgedragen agrariërs. Het budget waarover de jury kan beschikken is helaas beperkt, waardoor ook voor 2024 geldt dat als het budget op raakt, ook gedurende het seizoen, voordrachten mogelijk niet gehonoreerd kunnen worden vanwege te weinig middelen.

Voorwaarden

Vanuit de Nota Weidevogels 2021-2030 en een aantal gesprekken met provincie medewerkers zijn voorwaarden uitgewerkt waaraan het Stimuleringsfonds tegemoet behoort te komen. Hieronder is een opsomming van die voorwaarden opgenomen. Via de opzet in het projectplan komt het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân aan de vijf voorwaarden tegemoet.

- De regeling is bedoeld voor het beschermen van nesten en kuikens van boerenlandvogels.
- Een uitkering is alleen mogelijk voor grond waarop geen subsidies of andere vergoedingen in het kader van weidevogels worden verstrekt.
- De administratieve last voor de aanvrager moet zo laag mogelijk worden gehouden.

- In de nota is meer ruimte voor de bescherming van de kievit opgenomen dan voorheen. Het nieuwe fonds dient hieraan tegemoet te komen.
- Vanuit de provincie is voor 2025 € 100.000,- beschikbaar gesteld, leden van de werkgroep spannen zich in om aanvullende middelen te zoeken.

Twee sporen

Bij de opzet van het fonds is uitgegaan van de gedachte dat er twee groepen van situaties op het boerenland kunnen zijn die beide waardering vanuit het fonds verdienen. Daarom wordt binnen dit nieuwe stimuleringsfonds gewerkt langs twee sporen.

Kort gezegd komt de werkwijze op het volgende neer: om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit dit fonds wordt de agrariër voorgedragen door vogelwachten en/of agrarische collectieven en/of anderen. De voordrachten worden onderscheiden in spoor A en spoor B:

- Spoor A is een last-minute spoor, waarbij een situatie in het veld (onbedoeld) leidt tot de aanwezigheid van nesten en kuikens van boerenlandvogels. Gedacht kan hierbij worden aan maispercelen met veel nesten. Uitstel van werkzaamheden leidt daarbij tot bescherming van nesten en kuikens. De voordrachten voor spoor A worden, terwijl de situatie zich voordoet, ter plekke beoordeeld en binnen korte termijn al dan niet gehonoreerd met de toezegging van uitbetaling van een waarderingspremie. Deze premies zullen het niveau van de ANLb-vergoedingen niet overstijgen (uitgaande van de laagste vergoedingen van de zeven Fryske agrarische collectieven).
- Spoor B staat voor initiatieven van agrariërs die op eigen kosten doelbewust een situatie in het veld hebben gecreëerd die de opgroeimogelijkheden van boerenlandvogelkuikens bevordert. Plasdrassituaties buiten ANLb zijn daar een voorbeeld van. De voordrachten voor dit tweede spoor worden op het hoogtepunt van het seizoen beoordeeld door een jury met behulp van een veldteam. Aan de hand van deze bezoeken worden een of meer initiatieven uitgeroepen tot winnaar(s) van de Boerefûgellânpriis.

De sporen verlopen zo veel als mogelijk via hetzelfde traject, maar verschillen op enkele onderdelen. In het vervolg van dit projectplan worden de beide sporen binnen het Stimuleringsfonds verder uitgewerkt, ook bijvoorbeeld de beoordelingscriteria, de werking van veldteams en de hoogte van de waarderingspremies komen aan bod.

Werking van het Stimuleringsfonds

Na openstelling van het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân per 15 april 2024 kunnen voordrachten gedaan worden rondom veldsituaties met hoge dichtheden aan broedgevallen/gezinnen van boerenlandvogels. Het fonds stimuleert niet alleen maatregelen ten behoeve van nesten en kuikens van de vier Friese hoofdsoorten (grutto, kievit, tureluur en scholekster), maar ook van de weide-zangvogels en weide-eenden. Alle boerenlandvogels tellen in principe mee voor het Stimuleringsfonds. Onderstaande lijst is dan ook niet persé volledig.

Vogelsoorten die vallen binnen het kader van het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân	Kievit Grutto Tureluur Scholekster Veldleeuwerik Watersnip Wilde eend Slobeend Zomertaling Wintertaling Kuifeend Krakeend Velduil Wulp Kluut Kleine Plevier Bontbekplevier Kemphaan Gele Kwikstaart Graspieper
---	---

Om in aanmerking te komen voor de verstrekking van een premie vanuit het Stimuleringsfonds dienen ter plekke minimaal vijf broedgevallen/gezinnen van de vier hoofdsoorten aanwezig te zijn OF ten minste acht broedgevallen/gezinnen van alle boerenlandvogels. Voldoet een situatie aan deze minimumeis dan kan een betrokkene, anders dan de agrariër zelf, een voordracht doen bij het Stimuleringsfonds. Deze voordracht wordt dus niet door de boer zelf gedaan, maar wel namens en met medeweten en medewerking van de betrokken boer. Op het formulier geeft de voordrager aan of een waardering gevraagd wordt vanuit spoor A (last-minute) of vanuit spoor B, de Boerefûgellânprpriis. Vervolgens worden de voordrachten getoetst aan een aantal beoordelingscriteria.

Voordrachten kunnen gedaan worden voor een oppervlakte van maximaal 5 hectare per voordracht. Mocht een agrariër bereid zijn op een groter oppervlakte werkzaamheden uit te stellen, dan zal voor dat extra oppervlakte opnieuw een voordracht gedaan moeten worden. Voor die tweede voordracht gelden opnieuw de instapeisen van minimaal vijf broedgevallen/gezinnen van de vier hoofdsoorten OF ten minste acht broedgevallen/gezinnen van alle boerenlandvogels.

Beoordelingscriteria

Alle voordrachten worden door een veldteam en/of de jury getoetst aan vijf beoordelingscriteria. Voordrachten voor de Boerefûgellânprîis (spoor B) kunnen scoren op alle vijf de criteria. Voordrachten voor spoor A (last-minute) worden getoetst aan de eerste drie criteria. De criteria dienen alle ter beoordeling van geschiktheid van de veldsituaties om te komen tot uitvliegende weidevogeljongen. Er wordt daarom gekeken naar de hoeveelheid aanwezige legsels/gezinnen, de bescherming tegen werkzaamheden, de mate waarin er een mozaïek aan boerenlandvogel-vriendelijke maatregelen uitgevoerd worden, de borging van de situatie voor meerdere jaren en de mate waarin de voorgedragen agrariër samenwerkt met de andere gebiedspartijen. In de volgende tabel zijn de beoordelingscriteria opgesomd en uitgewerkt:

Beoordelingscriteria		0	1	2	3	4	5
Van toepassing voor spoor A en B							
1	<p>Aantallen aanwezige legsels/gezinnen van boerenlandvogels. Voor spoor A (last-minute) geldt een minimumeis van 5 legsels/gezinnen van de 4 hoofdsoorten of 8 van de boerenlandvogels in totaal. Voor spoor B geldt voor score 1 ditzelfde minimum. Per scorestap komen er steeds 5 legsels/gezinnen bij. Om maximaal te kunnen scoren moeten er dus 25 van de 4 hoofdsoorten aanwezig zijn of 28 van verschillende boerenlandvogelsoorten samen (inclusief hoofdsoorten)</p>						
2	<p>De mate waarin de nesten en kuikens ter plekke beschermd zijn tegen landbouwwerkzaamheden. Vanzelfsprekend wordt voor spoor A uitgesteld bewerken als beschermingsmaatregel ingezet. Verder kan, net als bij spoor B gescoord worden op het onderdeel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzet van en registratie in het BFVW-systeem door een nazorger <p>Bij spoor B kan daarnaast ook gescoord worden op deze onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Markering van de legsels bij werkzaamheden - Gebruik van nestbeschermers of uitrasteringen bij beweiding - Gebruik van nestpannen bij bewerkingen - Gebruik van nestplateaus voor scholeksters - Niet 's nachts maaien - Van binnen naar buiten maaien - Aangepast maaibeleid (in stroken of zelfs sinus-maaien) - Gebruik van wildredders tijdens maaien 						
3	<p>De mate waarin de percelen onderdeel zijn van een variëteit aan beheermaatregelen die leiden tot geschikte opgroeimogelijkheden voor kuikens tot vliegvlug worden. Eieren beschermen heeft alleen zin als uitkomende kuikens vervolgens ook opgroeimogelijkheden hebben. Daarom zal de situatie ter plekke voor <i>beide sporen</i> ook gescoord worden op de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanwezigheid van een mozaïek aan maatregelen als: <ul style="list-style-type: none"> o Plasdras/hoog waterpeil o Kruidenrijkheid 						

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Beweiding in dienst van de weidevogels ○ Braakstroken ○ Stroken uitmaaien - Openheid/inrichting van het gebied: <ul style="list-style-type: none"> ○ Greppelland ○ Afwezig zijn van kuilbalen/bulten ○ Afwezig zijn van hekkelbulten ○ Predatorwerende maatregelen, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gaten in betonnen dammen gedicht ▪ Afrastering van dammen 						
Alleen van toepassing op spoor B							
4	<p>De mate waarin de continuïteit van de situatie in het veld wordt gewaarborgd.</p> <p>In hoeverre is er zekerheid over het voortbestaan van de gunstige situatie in het veld? Gescoord kan worden op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inrichting van het gebied - Openheid van het gebied - Eigendomssituatie - Ambitie van de agrariër en/of vogelwacht - Bereidheid van agrariër om (op termijn) deel te nemen aan de ANLb-regeling. 						
5	<p>De mate waarin wordt samengewerkt met gebiedspartijen.</p> <p>Meerdere partijen werken in een gebied samen om het veld geschikt te maken om kuikens te laten opgroeien: Gescoord kan worden op samenwerking met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vogelwacht - WBE/jagers - Buurboeren - Agrarische natuurvereniging/collectief - Eventueel aanwezige terreinbeherende organisaties - Andere partijen die van belang zijn voor de situatie van boerenlandvogels ter plekke. 						
totaalscore							

Jury en veldteams

De beoordeling van de criteria gebeurt binnen spoor B door een jury die zich laat adviseren door een (of meer) veldteam. De jury bestaat uit drie vertegenwoordigers van de BFVW, het BoerenNatuur Fryslân en een andere deskundige. Aan de hand van de binnengekomen voordrachten stelt de jury een top 5 samen. Het veldteam voor spoor B bestaat uit een aantal deskundige fjildminsken die de voordrachten van de top 5 scoren aan de hand van de beoordelingscriteria. Het veldteam zal voor spoor B in actie komen tijdens de kuikenperiode, bij voorkeur in de periode tussen de 1e en de 2e alarmtelronde. Dan zijn de meeste boerenlandvogels daadwerkelijk ter plekke aanwezig met nesten en/of kuikens. Omdat geen situatie ideaal is, zal het veldteam ter plekke ook de betrokken boer (en nazorger) adviseren over mogelijke verbeterpunten. Hiermee doet het veldteam aan praktijkgerichte voorlichting die kan leiden tot een verdere verbetering van de omstandigheden voor de vogels in het gebied. Mogelijk leidt dat in de toekomst zelfs tot een deelname aan het ANLb. Het veldteam van spoor B brengt vervolgens advies uit aan de jury die beslist over welke voordracht wordt beloond met een waarderingspremie en ook over de hoogte van die premie.

Voordrachten in spoor B kunnen slechts eenmalig een waarderingspremie toegekend krijgen. Dergelijke initiatieven zouden wel een opstap kunnen zijn naar deelname aan het ANLb-traject. Uitbreiding van leefgebieden kan dan aan de orde zijn.

Voor het last-minute spoor wordt gewerkt met lokale veldteams, bestaande uit een deskundige van de BFVW (bijvoorbeeld een BFVW-gebiedscoördinator) en een deskundige van een agrarisch collectief (bijvoorbeeld een mozaïekregisseur). Het lokale veldteam stemt zo snel mogelijk na binnenkomst van een melding de situatie in het veld af met boer en nazorger en ondersteunt bij het invullen van het voordrachtformulier. Aan de hand van de eerste drie beoordelingscriteria adviseert het veldteam het fonds over al dan niet honoreren van de voordracht. De agrariër krijgt vervolgens zo snel mogelijk na bezoek van het veldteam al dan niet een toezegging van een premie. Ook voor dit spoor zal het veldteam advies uitbrengen over een verder verbeteren van de situatie ter plekke. Voordrachten in spoor A kunnen na een eerste toekenning meermaals verlengd worden, indien de plaatselijke situatie vraagt om een langer uitstel van de werkzaamheden.

Het al dan niet toekennen van een premie ligt volstrekt bij het fonds. Voordrachten zullen van besluiten op de hoogte worden gehouden, waarbij een eventuele afwijzing voorzien wordt van argumentatie. Tegen een besluit van het fonds om een premie al dan niet uit te keren, kan geen bezwaar worden ingediend. Mocht het zo zijn dat de middelen van het fonds voor einde van het broedseizoen al uitgeput zijn, dan kan geen voordracht meer worden ingediend.

Hoogte waarderingspremies

Voor spoor A, last-minute uitstellen van werkzaamheden, worden premies uitgekeerd die nooit hoger zijn dan de vergoedingen van vergelijkbare pakketten binnen het ANLb-systeem. Vanuit het fonds worden, zoals aangegeven, geen vergoedingen of compensatie uitgekeerd, maar blijken van waardering. In 2024 wordt gewerkt met de volgende waarderingspremies voor het uitstellen van werkzaamheden ten behoeve van de boerenlandvogels:

Bij uitstel van de werkzaamheden tot 2 weken na de toekenning van de premie: € 400,-/ha

Bij uitstel van de werkzaamheden tot 4 weken na de toekenning van de premie: € 550,-/ha

Bij uitstel van de werkzaamheden tot 6 weken na de toekenning van de premie: € 700,-/ha

De toekenningen kunnen, op verzoek, ook in stappen worden verleend, waarbij voor iedere volgende stap van 2 weken uitstel een premie van €150,-/ha wordt verleend, bovenop de basis van €400,-/ha en een eventueel eerdere vervolgstap. Daarmee verschillen de premiehoogtes niet bij een voordracht in één keer of een voordracht in stappen.

Zowel bij een voordracht (en toekenning) in één keer als bij een voordracht (en toekenning) in stappen geldt dat een uitstel van meer dan 6 weken in totaal nooit kan leiden tot een toekenning van meer dan €800,-/ha, ook indien het uitstel nog langer zou moeten duren.

Voor spoor B, de Boerefûgellânpriis, wordt op voorhand geen premiehoogte vastgesteld. Bij deze prijs gaat het om een winnaar die eenmalig een waarderingspremie toegekend krijgt. Per jaar en per situatie worden de waarderingspremie(s) in spoor B bepaald door de jury.

Voordrachtformulier:

Om te verzekeren dat het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân administratief én inhoudelijk goed ingezet kan worden, verzoeken wij de voordragers om de volgende informatie te verstrekken:

Voordrager	Naam, woonadres, mailadres, mobiel nummer,
Agrariër	Naam maatschap, naam contactpersoon, adres, mailadres, mobiel nummer, bank en rekeningnummer, de-minimisverklaring
Nazorger (indien dit niet de voordrager is)	Naam, vogelwacht, mailadres, mobiel nummer
Locatie	Googlemapslocatie en/of coördinaten, stippenkaart, omschrijving van de getroffen of te treffen maatregelen,
Resultaat	Datum waarop de uitgestelde werkzaamheden alsnog zijn gestart, een overzicht van de uitgekomen en/of uitgevlogen aantallen kuikens per soort, overzicht van verliezen met waar bekend de oorzaken daarvan.

Er wordt gewerkt met een digitaal formulier. De link naar dit formulier zal aan de voordrager worden verzonden op het moment dat de melding door het fonds aangenomen wordt. Het versturen van de link biedt echter geen garantie voor een toekenning van een premie, immers het veldteam zal nog langs komen om de situatie in het veld te beoordelen. Het veldteam verzekert zich er verder ter plekke van dat de voorgedragen boer daadwerkelijk het betrokken perceel in eigendom dan wel beheer heeft. In bijlage 1 is het gebruikte formulier te vinden.

Organisatie en communicatie

De BFVW neemt voor dit fonds zowel de projectleiding op zich als het penvoerderschap. De Bond vraagt hiervoor een begrotingssubsidie bij de Provincie aan voor het door GS toegezegde bedrag, te weten € 100.000,-. De leden van de werkgroep spannen zich in om dit budget aan te vullen met andere middelen. BoerenNatuur Fryslân en/of LTO verlenen hun medewerking aan dit project en kunnen in overleg en redelijkheid hiervoor een vergoeding per uur krijgen. Alle drie partijen zeggen toe de overheadkosten van het project te minimaliseren, met als doel het bedrag dat aan boeren wordt uitgekeerd te maximaliseren. In bijlage 2 is een begroting te vinden waarin beide sporen en de overheadkosten zijn opgenomen.

BFVW en BoerenNatuur Fryslân voorzien gezamenlijk zowel de jury als de veldteams van deskundige 'fjildminskers'. Het eigen mobiele nummer van de secretaris van de BFVW, Harke Heida, is het te bellen nummer voor meldingen voor spoor A en B. Heida verwijst voordrager vervolgens door naar de personen die de lokale veldteams vormen. Voordrachtformulieren worden digitaal ingeleverd bij de BFVW, voor beide sporen.

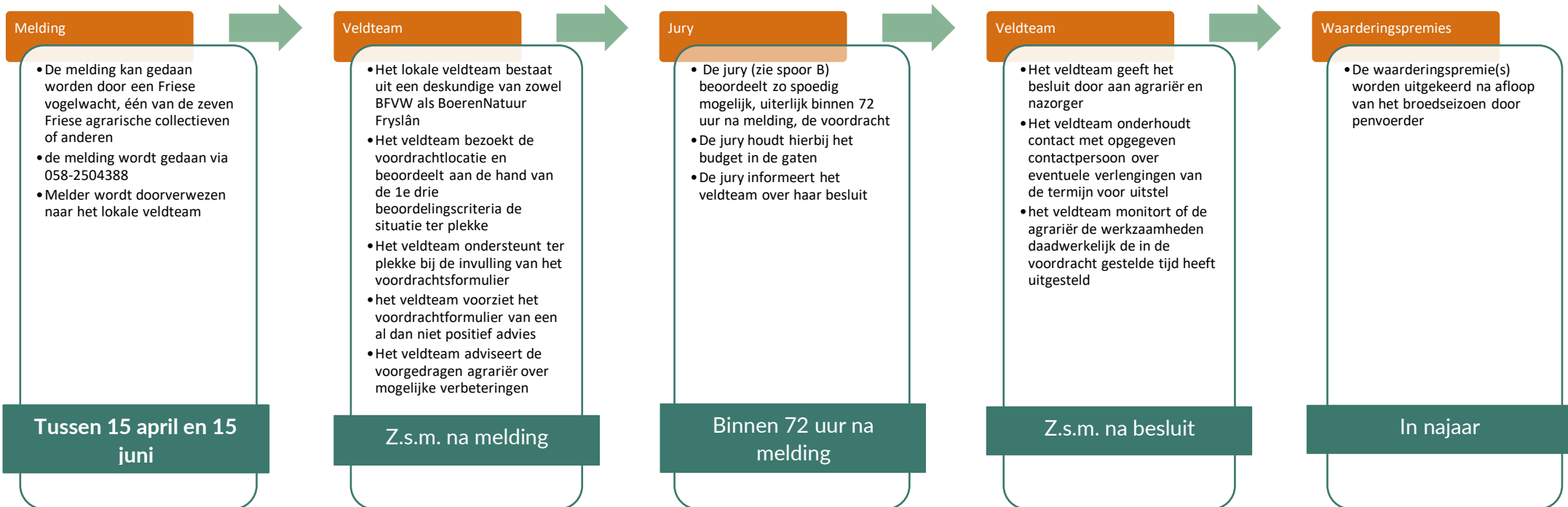
BFVW, BoerenNatuur Fryslân en LTO maken de openstelling (en een eventueel vroege sluiting, bij opraken van de middelen) van het Stimuleringsfonds tijdig bekend aan hun eigen achterban via de daarvoor reeds bestaande kanalen. De winnaars van spoor B worden tijdens een feestelijk moment als een 'good practice' in het zonnetje gezet. In beide voorgaande jaren gebeurde dit tijdens de presentatie van het Weidevogels in Fryslân – Jaarbericht eind oktboer. Dat is ook het moment dat de (cheque voor) de waarderingpremie in dit spoor

wordt uitgereikt. Deze samenwerking is van beide kanten goed bevallen en zal naar alle waarschijnlijkheid in 2025 doorgezet worden.

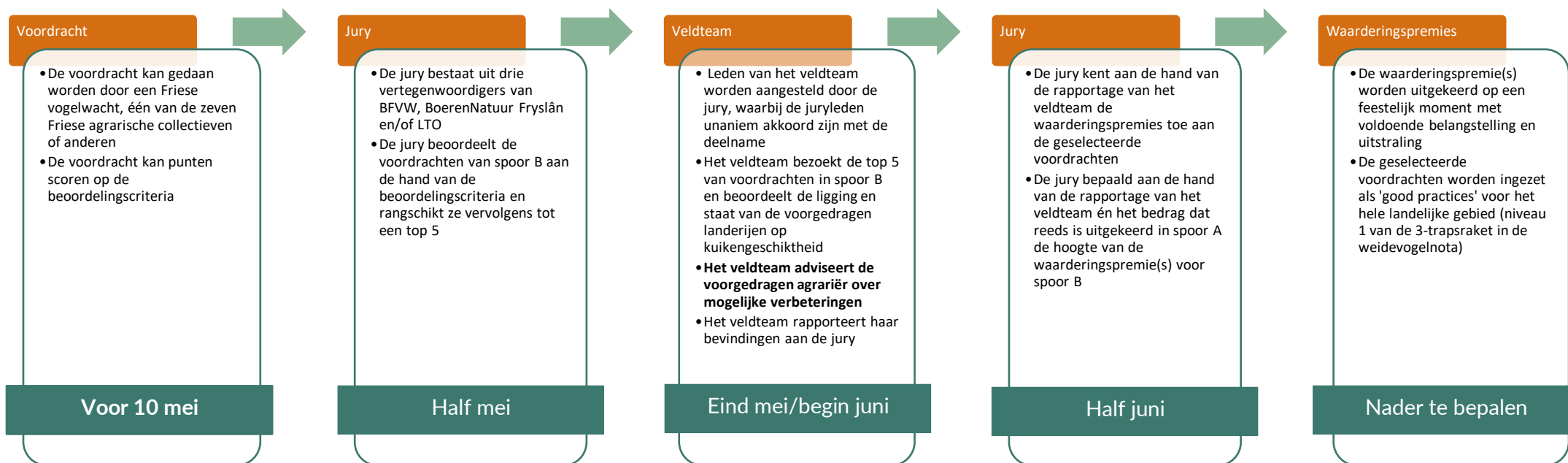
Schematische weergave:

Hieronder een schematische, chronologische weergave van de stappen in het voordrachtproces voor beide sporen. De verschillende rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn hierin opgenomen.

Spoor A; last-minute

Spoor B; Boerefûgellânpriis

Bijlage 1 Voorbeeld voordrachtformulier

Voordrachtformulier Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân 2023

Een waarderingsregeling ten behoeve van bescherming van nesten en kuikens van
boerenlandvogels in Fryslân

Gegevens voordrager		
Naam		
Adres		
Woonplaats		
Mailadres		
Mobiel nummer		
Gegevens agrariër		
Naam maatschap		
Naam contactpersoon		
Adres		
Plaats		
Mailadres		
Mobiel nummer		
Bankrekeningnummer		
Gegevens nazorger (alleen invullen als de voordracht niet door de nazorger gedaan wordt)		
Naam		
Naam vogelwacht		
Mailadres		
Mobiel nummer		
Aantallen legsels/gezinnen van de boerenlandvogels waar de voordracht om gaat		
Vogelsoort	Aantal legsels. broedparen	Aantal gezinnen
Kievit		
Grutto		
Tureluur		
Scholekster		
Andere soort, nl.:		

De voordracht wordt gedaan voor

Spoor A (last-minute)

Spoor B Boerefûgellânprîis

Locatiebepaling

Voeg een kaart bij waarop de ligging van het perceel ten opzicht van de omgeving duidelijk te zien is. Zoom zover uit dat ook omliggende wegen, vaarten en/of plaatsen zichtbaar zijn.

Stippenkaart

Voeg een stippenkaart toe met daarop duidelijk het gebied met de opgegeven aantallen legsels/gezinnen. (bij voorkeur vanuit het BFVW-registratiesysteem, zet nesten, broedparen en alarmtellingen aan)

Omschrijf de situatie ter plekke en geef aan met hoeveel weken de werkzaamheden worden uitgesteld (spoor A)

OF

Omschrijf de situatie ter plekke met alle door de agrariër getroffen maatregelen (spoor B)

Geen dubbeling

Met ondertekening van dit formulier bevestig ik, agrariër, dat er geen andere vergoedingen vanuit weidevogelbeheer aan mij worden uitgekeerd over de in dit formulier opgegeven gebied(en):

Ja

Nee

Eigendom/beheer

Met ondertekening van dit formulier bevestig ik, agrariër, dat ik via eigendom, pacht of anders het in dit formulier opgegeven gebied in beheer heb:

Ja

Nee

Overige opmerkingen

Datum:

Datum:

Handtekening voordrager

Handtekening agrariër

Bijlage 2 Begroting Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân

Voor 2024 is er vanuit Provincie Fryslân een budget van € 75.000,- beschikbaar gesteld voor het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân. De aanvraag voor de begrotingssubsidie voor het Stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân geldt voor het gehele budget dat GS heeft toegezegd, dat budget is in eerste instantie ook het totale budget voor het project. Dit budget zal worden verdeeld over drie posten:

Post	Budget
Spoor A; last-minute	€ 75.500, -
Spoor B; Boerefûgellânpriis	€ 8.000, -
Projectkosten	€ 16.500, -

De deelnemende partijen binnen de werkgroep spannen zich in om aanvullende middelen te zoeken die het budget nog kunnen verhogen. Deze aanvullende middelen komen geheel ten goede aan spoor A; last-minute.

De verdeling staat op dit moment nog niet geheel vast. Gedurende het seizoen zullen de voordrachten voor spoor A binnenkomen en toegekend worden, gaandeweg wordt dan duidelijk of de gebudgetteerde € 54.500, - te krap is, voldoende of juist te ruim. Bij onvoldoende budget voor spoor A zal er geschoven worden vanuit spoor B, waarbij er in spoor B zoveel budget over moet blijven, dat minimaal één agrariër een waarderingsspremie van redelijke omvang uit dit spoor kan ontvangen. Mocht er budget in spoor A overblijven, dan kunnen meer agrariërs een premie krijgen vanuit spoor B. Verschuiving van budgetten naar andere posten is noodzakelijk, omdat vooraf slecht ingeschat kan worden hoeveel animo er voor de beide sporen van het Stimuleringsfonds zal zijn. Net als in het eerste jaar wordt de voortgang van de uitkeringen nauwlettend door penvoerder gevolgd om overschrijding van het totale budget uit te sluiten.

In de tabel hieronder is een nadere uitwerking van de post Projectkosten opgenomen:

Post	Budget
Projectcoördinatie BFVW	€ 9.500
projectdeelname KBF	€ 2.000
projectdeelname LTO	€ 1.000
onkostenvergoeding jury/veldteams	€ 2.000
Organisatiekosten uitreiking Boerefûgellânpriis	€ 1.500
Post onvoorzien	€ 500
Totaal	€ 16.500

Bijlage 3 Verkort evaluatieverslag 2024

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het stimuleringsfonds Boerenlandvogels Fryslân 2024. Dit betreft het tweede jaar van het bestaan van dit fonds. Evenals vorig jaar kende het fonds twee sporen, een lastminutespoor (spoor A), waarin een vergoeding wordt toegekend voor uitstel van werkzaamheden tot bescherming van nesten en kuikens en een spoor B voor initiatieven van agrariërs die op eigen kosten doelbewust een situatie in het veld hebben gecreëerd (bijv. aanleg plasdras) die de opgroeimogelijkheden van boerenlandvogelkuikens bevordert. Beide sporen gelden uitsluitend voor percelen die buiten ANLb vallen.

De evaluatie over 2023 was zeer uitvoerig, ook omdat dat het eerste jaar was van het bestaan van dit fonds. Omdat de opzet en uitvoering van het fonds over 2024 ruwweg dezelfde was, volstaan wij ditmaal met een beknopte evaluatie. Hierin worden de resultaten van beide jaren met elkaar vergeleken. Voorts wordt ingegaan op de aanbevelingen die in de evaluatie 2023 waren opgenomen. Tot slot worden aan het eind van deze evaluatie enkele aanbevelingen gedaan die de werking van het fonds verder kunnen verbeteren. Wij hopen dat de provincie dit fonds in 2025 wederom beschikbaar stelt.

Beschikbaar budget

Voor 2023 was een budget beschikbaar van 50.000 euro. Voorzien was dat daarvan 42.000 euro beschikbaar was voor de uitkeringen. In totaal is in 2023 voor spoor A 35.735 euro uitgekeerd en voor spoor B 6500 euro. Voor 2024 had de provincie het budget verhoogd tot 75.000 euro. Dankzij een gift van een particulier van 10.000 euro kon dit bedrag worden verhoogd tot 85.000 euro. Dit bedrag is in zijn geheel uitgegeven en aan het eind moesten nog enkele aanvragers worden teleurgesteld. Om die reden wordt de provincie gevraagd om het beschikbare budget voor 2025 te verhogen tot 100.000 euro. Daarnaast zullen de deelnemende organisaties zich inspannen om dit budget verder aan te vullen.

Hierna worden de resultaten van beide jaren naast elkaar gezet:

Spoor A	2023	2024
Aantal voordrachten	16	30
Aantal toekenningen	14*	29*
Aantal deelnemers	14	22
Totaal aantal hectares	76,2 ha	121,6 ha
Aantal verlengingen totaal:	13	30
1 ^e verlenging	6	18
2 ^e verlenging	4	7
3 ^e verlenging	3	5
Spoor B		
Aantal voordrachten	2	5

*de overige voordrachten zijn via een van de collectieven naar ANLb gegaan

Resultaten

In 2024 is scherper dan in het eerste jaar 2023 erop toegezien dat iedere toegekende aanvraag ook resulteerde in een terugmelding van het resultaat. In 2024 leidde dat tot het volgende aantal broedparen dat 1 of meer kuikens vliegvlug kreeg (mede) dankzij de het fonds:

127 broedparen Kievit
47 broedparen Tureluur
37 broedparen Grutto
20 broedparen Scholekster
26 broedparen van de overige soorten

Hierbij moet worden aangetekend dat we te maken hadden met een slecht jaar, met o.a. veel predatie (zie Weidevogels in Fryslân – Jaarbericht 2024). Dat heeft ongetwijfeld ook de resultaten van de uitwerking van het fonds beïnvloed.

Opvolging aanbevelingen evaluatie 2023

1. Zowel in de communicatie vooraf als gedurende het seizoen kunnen de boeren zonder ANLb beter bereikt worden door vroeger en vaker de LTO-communicatiekanalen in te zetten. *Deze aanbeveling is opgevolgd, zie de bijlage bij het evaluatierapport over 2023. Toch waren er ook nu nog boeren die niet op de hoogte waren. Dit punt houdt de aandacht. (aanbeveling 3)*

2. Voorafgaand aan de openstelling van het fonds zou er door de werkgroep een soort aftrapmoment voor de coördinatoren van de collectieven en de BFVW en voor veldteams en jury van het fonds georganiseerd kunnen worden. Doel van dat aftrapmoment is de rol van eenieder duidelijk uit te leggen. Dat zou vragen daaromtrent richting de projectorganisatie gedurende de openstelling moeten verminderen. *Deze aanbeveling is deels opgevolgd. Het is niet gelukt iedereen bij dit aftrapmoment te betrekken. Blijft een aandachtspunt.*

3. In het Ynfoblêd moet duidelijker worden uitgelegd dat alleen voordrachten kunnen worden opgenomen die draaien om uitstel van landwerk dat direct aanstaande is. *Aanbeveling verwerkt.*

4. Het meldpunt dat de telefoontjes met eerste aanmeldingen beantwoordt, beschikt bij voorkeur over een lijstje met vragen die vooraf beantwoord dienen te worden. Daarin moet ook de vraag worden opgenomen wanneer de boer het land, als er geen eieren en/of kuikens aanwezig waren, ook zou gaan bewerken. *Aanbeveling uitgevoerd.*

5. In de voorwaarden moet een maximum aan te honoreren hectares per boer worden opgenomen, zodat de middelen uit het fonds evenredig verdeeld kunnen worden. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met een situatie waarbij op meer hectares toch een hoge dichtheid broedparen aanwezig is. *Het maximum-aantal hectares was gesteld op 5 per aanvraag. In een enkel geval leidde dit tot twee aanvragen die beide aan de voorwaarden voldeden.*

6. De vorm van het voordrachtformulier zou moeten worden omgezet naar een digitaal formulier dat voor eenieder eenvoudig te benaderen is. Ook de verdere opvolging, en de communicatie daaromheen, van een voordracht kan dan via dat digitale formulier geschieden. Voor het eerstvolgende jaar moet er in de begroting een extrapost worden opgenomen om een dergelijk formulier te kunnen (laten) maken. *Aanbeveling opgevolgd met dien verstande dat het formulier in eigen beheer is ontwikkeld. Voor 2025 wordt dit verder geoptimaliseerd.*

7. Voor de veldteams zouden indien mogelijk 2 tot 4 gespecialiseerde (semi-) vrijwilligers aangetrokken moeten worden die vooraf akkoord gaan met een ad hoc en directe inzet. *In 2024 is gebleken dat het veldteam met 5 vrijwilligers voldoende bemenst was. Voor 2025 continueren (aanbeveling 5)*

8. Het protocol moet duidelijker aangeven welke betrokkene van een voordracht in het verdere verloop als contactpersoon voor de projectorganisatie zal dienen. Voorkeur van de werkgroep ligt bij de voordrager. *In formulier verwerkt.*

9. Ook moet het protocol duidelijkheid verschaffen over welke ingangsdatum gehanteerd wordt. Voorstel van de werkgroep is om de datum van het veldbezoek (en dus niet die van binnenkomst telefonische aanmelding) te hanteren bij goedgekeurde voordrachten. *Aanbeveling uitgevoerd.*

10. In de voorwaarden moet worden opgenomen dat het fonds vraagt om een terugmelding van de resultaten van het uitstel van het landwerk. Deze terugmelding moet binnen een maand na sluiting van de voordracht, dus als het uitstel is afgerond, bij het fonds zijn binnengekomen. Het digitale formulier (zie punt 6) zou ruimte kunnen bieden aan die terugmelding van resultaten. *Aanbeveling uitgevoerd.*

11. In de communicatie rondom het fonds kan meer aandacht worden besteed aan de mogelijkheid om een boer voor te dragen voor de Boerefûgellânpriis. Ook kan bij voordrachten voor spoor A (last-minute) worden aangegeven dat een voordracht voor de prijs daarnaast ook mogelijk is. *Aanbeveling uitgevoerd.*

12. Nog voor de openstelling van het fonds in april, moet voor de werkgroep duidelijk zijn welke eisen de Provinsje stelt aan de gegevens rondom de voordrachten (bijvoorbeeld de-minimisverklaringen). *Aanbeveling uitgevoerd, is ook voor 2025 van belang.*

13. Een uitbreiding van het fonds wordt door alle betrokken partijen als wenselijk gezien. Zowel BFVW als KBF en LTO zullen aanvullende fondsen zoeken. Vraag aan de Provinsje is om te bezien of haar bijdrage ook uitgebreid kan worden. *Provinsje heeft fonds verhoogd naar 75.000 euro. Betrokken partijen bepleiten verdere verhoging tot 100.000 euro en zoeken zelf ook naar middelen (aanbeveling 6).*

Aanbevelingen, voortvloeiend uit evaluatie 2024.

1. Een deel van het budget reserveren voor de verlengingen. Proberen hiervoor afzonderlijke financiering te regelen, zodat dit niet ten koste gaat van nieuwe aanvragen.
2. Bij herhaalde aanvragen in opeenvolgende jaren, nagaan of het Leefgebied kan worden uitgebreid, zodat de aanvrager onder ANLb kan worden gebracht.
3. Naast communicatie via websites, nieuwsbrieven etc. zoveel mogelijk bespreken tijdens bijeenkomsten van nazorgers etc. Ook tijdens de Weidevogelkennisdag onder de aandacht brengen.
4. Formulier verder optimaliseren. BFVW kan hier zorg voor dragen.
5. Tijdens het seizoen 2025 monitoren of de bezetting van het veldteam voldoende is. Provinsje vragen budget te verhogen tot 100.000 euro, deelnemende organisaties spannen zich in voor aanvullende financiering, bijvoorbeeld specifiek voor de verlengingen.